

List izhaja
dvakrat na mesec.
Posamezna št. 75p
Naročnina
mesečno 150 D.
Rokopisi se ne
vračajo.
Nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.

VOJNI INVALID

Poštšina plačana
v gotovini.

Uredništvo in
upravnništvo v
Št. Peterski
vojašnici.

Glasilo izvršnega odbora udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS.

Vabilo

na

USTANOVNI OBČNI ZBOR

zadruga »Vzajemna pomoč, posojilna in go-
spodarska zadruga v Ljubljani r. z. z o. z.«

Pripravljalni odsek Udruženja vojnih in-
validov izvrš. odbora v Ljubljani sklicuje
ustanovni občni zbor invalidske zadruga
pod gori navedenim imenom na dan

2. avgusta 1925

ob 9. uri dopoldne v čitalnici
invalidskega doma v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev in nagovori.
2. Razložitev načrta pravil in debata.
3. Sprejem pravil.
4. Pristop članov.
5. Volitev uprave in nadzorstva.

Na predvečer dne 1. avgusta 1925 se
vrši informacijski sestanek delegatov
podružnic Udruženja vojnih invalidov in
zadružnih interesentov. Začetek sastanka
ob pol 20. uri v gostilni pri Černetu
(Jerneju) na Sv. Petra cesti.

Podružnice naj pošljejo delegate s poobla-
stili. Pooblastila naj bodo sestavljena tako, da
so delegati pooblašteni vpisati toliko deležev, ko-
likor jih določa delegatska anketa iz fonda za-
druga pri izvršnem odboru. Tudi morajo biti po-
oblastila sestavljena predpisno, to je podpisana
od predsednika in tajnika, vpisana v vložni za-
pisnik in opremljena s tekočo številko ter dru-
štvenim žigom. Ako je kdo izmed delegatov slu-
čajno sam predsednik ali tajnik, naj podpiše me-
sto njega pooblastilo drug odbornik. Stroške za
delegat nosijo podružnice same.

Zadruga - njeno pojmovanje in obrazložitev.

O priliki, ko ustanovljamo zadrugo je tre-
ba, da vsak naš tovariš ali tovarišica pojmi vsaj
glavne poteze o tej ustanovi. V kratkem bomo
imeli ustanovni občni zbor zadruga. Da bo vsak
kolikor mogoče pripravljen in bo mogel nuditi
zadrugi čim boljše pogoje, mora zbrati neko-
liko svojih misli in pokazati tudi z dejanji, po
katerih se bo opomogla do čimvečjih koristi.

Kaj je zadruga?

Zadruga je družba ali društvo, katero po-
spešuje gospodarstvo in pridobivanje svojih čla-
nov potom skupnega poslovanja. Da bo mogoče
še bolj pojmiti njen pomen, povemo smisel še
nekoliko obširnejše. Več oseb se združi k skup-
nemu delu in gospodarstvu. Skupaj vložijo svoj
kapital in svoje delavne moči. Nakopiči se ve-
lika denarna, delavna in gospodarska sila, ki
je zmožna marsikaj storiti in pridobiti, kar po-
samezen človek ni zmožen. V tej veliki moči se
lahko marsikaj stori, zbere skupaj in pridobi,
ker so v njej zbrane vse sile k skupnemu cilju.

Tako družbo zbranih človeških fizičnih in
gospodarskih moči, ki pospešujejo skupno delo
gospodarstvo in kapital, pojmuje pod ime-
nom zadruga.

Ako torej pojmuje zadrugo, moramo
uvideti tudi njene potrebe.

Zadruga potrebuje pridnih, delavnih čla-
nov, ki so jo zmožni povzdigniti.

Predstavljajmo si našo bodočo invalidsko
zadrugo.

Ista ne bo invalidski odsek ali drugo urad,
na katerega se hočejo naši člani samo obračati
za pomoč, ne da bi kaj za njo storili.

Zadruga bo ustanova naših lastnih moči,
s katerimi hočemo pokazati, kaj da smo zmožni.
Ako bomo toraj bolj delovali, več bomo imeli
od svojega lastnega dela.

Gotove naloge, kakoršne bo predvideval
namen zadruga, bomo morali izvršiti in dotične
bodo pokazale, koliko koristi nam je pričakovati
od njih.

Sedaj pa ostanimo nekoliko pri tem, ali se
bodo pokazale kake ugodnosti za nas iz zadruž-
nega poslovanja? Že sam pojem koncentracije
sil, kakor smo ga ravnokar opisali nam to
obljublja.

Vse ugodnosti so odvisne od namena, ka-
koršnega ima zadruga v svojem programu in
pa od delovanja članov. Od zadruga lahko pri-
čakujemo »materijelni dobiček«, »gospodarsko
ugodnost« in »eksistencijske pogoje«. Materijelni
dobiček pomeni prejemke članov v denarju ali
blagu.

Gospodarska ugodnost pa je bolj pomemb-
na in bolj obširna.

Iz koncentracije delovnih sil v delavnicah,
na polju ali pri trgovini se pospešuje materijel-
ni dobiček in kar je še važnejše, ublažuje živ-
ljenje članov v vseh gospodarskih panogah. Živ-
ljenski ali eksistenčni pogoji se marsikomu nu-
dijo iz zadruga, ker dobi v njej delo in dober
zaslužek.

Zadružni sistem pozna še veliko drugih
dobrin na polju zdravstva, kulture itd., vendar
pa jih ne bomo navajali. Glavno kar prinaša za-
druga iz vseh svojih dobrin je to, da ne gredo
iste za nobene druge osebnosti ali v druge na-
mene, temveč imajo od vsega svojega delovanja
člani zadruga sami koristi. To se pravi zadružni
člani kot lastniki zadruga in njeni podjetniki
so istočasno tudi njeni uživalci in odjemalci. Oni
sami uživajo ugodnosti naprav, kakoršne so si
stvorili.

Primerjajmo tukaj trgovske banke. Od ka-
pitala, katerega so znesli skupaj različni vložni-
ki, dobijo koristi čisto druge osebe, ki so izpo-
sojevalci in od obeh ima korist še tretja stran,
to je banka sama, ki spravi ves dobiček po tr-
govskem potu za svoje privatne namene. Po-
glejmo tovarniško podjetje. Tisoče delavcev ni-
ja druge koristi od svojega dela, kakor mezdo
ali plačo. Ves drug zaslužek spravi podjetnik
in tako nastajajo kapitalisti.

Sistem zadruga pa nudi vse to članom sa-
mim v dobro. To ni nič drugega, kakor socija-
lizacija, po kateri hrepeni vse. Prišli bodo go-
tovo časi, ko bodo več ali manj, ali pa popolno-
ma zginiti trgovci in samostojna podjetja in na
njih mesto bodo stopile družbe kakoršne nam
že danes predstavljajo naše zadruga, seveda še
bolj v izpopolnjeni in socializirani obliki. Za-
druga bodo polagoma popolnoma spremenile
obliko človeškega gospodarstva ter povzdignile
delavce v produkciji, kapitalu in gmočnem sta-
nju.

S tem bodo spremenile in izboljšale soci-
jalni položaj človeštva sploh. Sedaj pa pogledajmo
še nekoliko od bližje posamezne panoge v na-
šem gospodarstvu, ki se je močno izpopolnilo z
zadružnim delovanjem.

Vzemimo posojilnice.

Iz njih si opomore marsikdo s posojilom
ali kreditom za obrtni, poljedelski ali trgovski
napredek. Ima to ugodnost, da polagoma vrača
po neznatnih, lahko utrpeh zneskih. Na drugi
strani pa kdor vloži v hranilnico, ima plodo-
nosno z obrestmi naložen kapital.

Primerjajmo zadružne mlekarne.

Vse mleko in mlečni izdelki se konzumi-
rajo skupaj. Doseže se enotna cena brez kon-
kurence in doseže se tudi vsakemu možnost

razprodaje. Pri tem pa se prihrani mnogo časa
in stroškov pri skupnem transportu in razpro-
daji. Povzdiguje se tudi kvaliteta in napredek v
tej panogi. Poleg vsega tega pa ima član za-
družne mlekarne še posebne koristi od skup-
nega zaslužka.

Vzemimo kmetijske zadruga.

S skupnim kapitalom se nabavi moderno in
kadosno poljsko orodje in stroji. Posamezni
kmet bi kaj takega ne zmožni. Tako pa se po-
služuje lahko vsakovrstnega orodja, ki mu ga
nudi združena nabava. Zadruga mu nabavi tudi
semena, gnojila, galico itd. vse po zmernejši
ceni. Poleg raznih ugodnosti pa skrbi taka za-
druga tudi teoretično in s kapitali za povzdigo
kmetijskega stanu. Predstavimo si na ta način
naše invalidske delavnice. Združimo pletarje.
Z zadružnim kapitalom nabavimo materijal,
orodje in odpremo skupne pletarne. Na ta na-
čin preskrbimo delo in zaslužek mnogim inva-
lidom in jih izučimo ter spopolnimo v tem po-
klicu.

Dobili bodo eksistenco, zadruga pa bo bolj
ekonomično in trgovsko razpečala pletarske iz-
delke ter s tem pridobila sebi koristi.

Enako lahko postopamo pri raznih drugih
poklicih.

Posebno v takih podjetjih, kjer je obrt na-
vezana na drage in težko pridobljene stroje in
materijal ja zadružna moč zelo na mestu in po-
trebna. Ako potem združimo več poklicev in več
obrti skupaj ter jih v zadrugi zvežemo med
seboj, nastaja podjetje tovarniškega značaja, ki
je zmožno marsikaj nuditi in zaslužiti.

Koristi in dohodki enega obrta podprejo
drugega in ga vpostavijo k moči. Zadružno de-
lovanje nima le namen dobička, pač pa v večji
meri izpopolniti delo, povečati produkcijo, za-
poseliti moči, izboljšati socialno stanje, nuditi
blagovne ali materijalne potrebe po čimvečjih
ugodnostih. Blagovne potrebe se nudijo na-
vado s konzumi. V njih se odstranja vsako pri-
vatno stremenje po zaslužku in izrabljanju,
nudi pa se razne potrebščine po najnižjih pogo-
jih nad produktivno vrednostjo. To se pravi,
blago se daje članom skoro po ceni, ki jo dobi
dotični, kdor blago prideluje in kakoršno bla-
go brez vsakega prekupčevanja ali privatnega
zaslužka predstavlja. Razumljivo je, da se nudi
s tem članom veliko ugodnosti.

Z vsako prodajo za večjo ceno krije zadruga
le režijo (osobje in upravo) ali pa poleg tega
kvečjemu druge koristi, ki gredo itak članom
zadruga.

S tem smo vzeli nekaj primerov, s kakorš-
nimi si predstavljamo lahko koristi ali ugod-
nosti zadruga.

Sistem zadrug pa daje še veliko možnosti
in načinov, kakor jih pač predvideva smisel
zadrug, ali drugače rečeno, za kar si pač zadruga
vzame namen. V njo se lahko vpletejo raz-
lična vprašanja, koristna za človeštvo, ker za-
družno vprašanje je problem obširnega znanja
in raziskavanja. Mi si moramo ogledati še ne-
koliko podrobnejše notranji ustroj naše bodoče
zadruga, kakoršnega je predvidel pripravljalni
odsek.

Ustroj cele zadruga je treba uravnati s pra-
vili, katere se morajo na ustanovnem občnem
zboru sprejeti. Pravila v podrobnosti natančno
določajo vsa vprašanja, po katerih je osnovana
zadruga.

Pripravljalni odsek je predvidel vse točke,
kakoršne bodo merodajne za zadrugo po inva-
lidskih razmerah in potrebah ter je v tem smi-
slu sestavil načrt pravil za našo bodočo zadrugo.
Da se bo mogoče vsakemu udeleževati pri usta-
navljanju zadruga in sodelovati s svojimi misli-
mi in predlogi, objavlja naša današnja številka
»Vojnega invalida« načrt pravil, katerega naj
izvoli vsak naš član po svoje predelati in pri-
merjati.

Vsak naj predvidi, kaj bi bilo za nas umest-
nega in dobrega in naj eventualno stavi svoje
predloge. Pred vsem apeliramo na naše podruž-

nice, da sklepajo v skupnih sestankih predloge in dajo svojim delegatom potrebna navodila.

Upamo pa, da je vprašanje že precej predelano, ker je pripravljalni odsek dobro preiskusal vse točke in jih razmotrival tudi na skupnem sestanku z onimi delegati naših podružnic, ki so bili svoj čas določeni v odsek za zadrugo.

Ta sestanek je določil ustanovni občni zbor na 2. avgusta t. l. Na predvečer pa se vrši delegatski sestanek za razmotrivanje predlogov.

V svrhu boljšega razumevanja načrta, objavljamo tudi obrazložitev posameznih glavnih točk, ki se tičejo v bistvu sestave zadruge.

Vsak naj primerja načrt pravil objavljen v tem listu s tem kometarjem in sklepa.

V začetku pravil je pojasnjen namen zadrugu § 2.

Točka 1. Zadruga ima namen denarnega poslovanja z zbiranjem hranilnih vlog na hranilne knjižice in inkasiranje zaslužkov, kupnin in drugih denarnih vplačil na tekoči račun. Iz dotičnega fonda pa bo dajala članom posojila ter kredite.

K temu je treba pripomniti, da bo postavljena med obrestmi, ki jih bo plačevala vložnikom denarja in med obrestmi izposojevalcev malenkostna razlika, (predvideno je kvečjemu dva odstotka) ali pa, da se bo vsaj nekaj pridobilo za druge zadržne namene.

Točka 2. V svrhu boljših izvedb načrtov bo eventualno vzela zadruga tudi pri kakem drugem denarnem zavodu kredit ali posojilo, da bo razpolagala s kapitalom.

Točka 3. Pred vsem je namen zadruge otvoriti invalidske delavnice in zaposliti vojne žrtve. S tem bi pomagala mnogim do kruha. To pa je eno najtežjih vprašanj v današnjem času. Treba je najprej poštenih lokalov, ki so po sedanjem stanovanjskem zakonu nezaščiteni in zahtevajo za nje ogromne svote.

Zato je naš namen poprej z zadrugo se denarno okrepiti potem pa takoj pričeti z delavnicami. Treba je strojev, orodja, materiala in kar je še največ, izbiti konkurenco. Ker pa imamo prednost za državne nabave in izdelave, se nam mogoče ne bo treba ozirati ravno na konkurenco. Takoj ko bo le rešeno vprašanje prostorov, nameravamo poskusiti v začetku vsaj v malem obsegu z delavnicami. Priporoča se nam za sedaj čevljarstvo, krojaštvo in pletarstvo.

Kakor že omejeno, polagamo pri naši zadrugi največ važnosti na delavnice in sploh na produktivno zadrugo, in bomo zasledovali najbolj cilje v dosego tega smotra, ki je sedaj zelo težko izvedljiv.

Točka 4. Ako bi imeli enkrat material delavnice in ugodno razprodajo izdelkov, je naš namen, preskrbeti delo tudi rokodelcem-invalidi-

dom doma. To je največ odvisno od razprodaje. S tem bi mogli marsikomu pomagati, ki je pri današnji konkurenci zelo šibak.

Točka 5. Konzum in prodaja sta mišljena za tako blago, ki se ne izdeluje v zadrugi. Predvsem je to špecerija ali poljski pridelki, ki imajo pri prekupevalcih visoke cene.

Vse druge točke so razumljive, le k točki 7. moramo pojasniti, da je razumeti konverzije hipotekarnih dolgov tako, da zadruga poplača na primer v posojilnici komu dolg in je dotični dolžan naprej zadrugi proti manjšim obrestim ali drugim ugodnostim.

K vsemu temu objasnili pa moramo pripomniti, da vse točke gotovo niso takoj izvedljive. Polagoma ena za drugo se bodo udeleževale, kakor bo pač zadruga močna in kakor bo poslovala. V začetku nam ne bo mogoče drugega, kakor pričeti z vlogami posojili in krediti.

Glede članstva § 3.

Podružnice UVI v Sloveniji bodo dobile svoje deleže po proporciju članstva. Mišljeno je na vsakega člana po en delež. Vendar pa dotični deleži ne bodo last članov, temveč izključno podružnic. Po številu članstva se misli najti samo neko razmerje. Tudi ne bodo dotičnih deležev vplačali člani. Kakor znano, smo zbrali pri izvršnem odboru že gotov zadržni kapital, iz katerega bodo dobile podružnice gori omenjene deleže. S tem se bo samo unesel ta kapital v zadrugo v svrhu obratovanja. Kar se tiče članstva, moramo še omeniti, da je vsekako v interesu zadruge pritegniti v njo tudi neinvalidne, vendar pa ima uprava proste roke, jih sprejeti ali odkloniti.

§ 5, v točki 1. je stavek, da »Podružnice UVI iz Slovenije ne morejo odpovedati deležev.« To je ravno radi tega, kakor smo gori omenili, ker jih ne plačajo same. Treba je, da ta denar ostane vedno za zadržne namene.

K jamstvu (§ 6) je pripravljalni odsek vzel minimalno razmerje, to je trikratno. To pa mora biti z ozirom na majhne deleže samo 50 Din, sicer bi zadruga ne imela zadosti kredita.

Vsak član toraj jamči z deležem in še trikrat toliko, toraj skupaj za 200 Din. Več nikakor ne more zgubiti.

Glede deleža (§ 8) je bilo treba vzeti minimum 50 Din, da se omogoči revnejšim pristop. Poleg tega ima še vsak pravico vplačevati polovico deleža v šestih mesecih, izvzemši ako prosijo od zadruge posojilo.

Nadaljne točke pravil se tičejo bolj poslovanja zadržne uprave in so lahko razumljive (§§9—16).

Pri posojilih (§ 17) mora vsak član poravnati najprej deleže in sicer za vsakih 2000 Din po en delež. Vsak manjši znesek se smatra za eno enoto, to je ako kdo išče 200 Din posojila, podpiše en delež, ako išče pa 2200 Din podpiše

dva deleža. Pripomniti pa je treba še enkrat, da se deleži, ki jih imajo podružnice po proporciju članov, ne smatrajo za last članov.

Nadaljni paragrafi (§§ 18—21) imajo bolj značaj notranjega poslovanja in se ne tičejo toliko članov.

Važen je (§ 21.) Račun zgube in dobička. Treba je rezervnega sklada za pokritje eventualnih izgub. Za posebne namene (zidave, agrarce itd.) se lahko ustanavlja tudi druge sklade.

Za enkrat je predviden rezervni sklad, v katerega bi šlo 20 odstotkov vsega dobička zadruge. Nekateri imajo celo pomisleke, da bi se ti procenti na občnem zboru raje povišali.

Ves ostali dobiček pa se izroči izvršnemu odboru.

Navadno so zadruge ustanovljene tako, da imajo člani dividende, to je pripadke od dobička sorazmerno po deležih, člani uprave in nadzorstva pa imajo zopet gotove procenete od dobička in sicer takozvane tantijeme. Vsega tega pri nas ne sme biti, ker je zadruga namenjena splošno v pomoč vojnim žrtvam, v prvi vrsti pa za gospodarsko okrepitev. Mi polagamo glavno na zaposlenje zaslužek, konsum itd.

Z dividendami in tantijemami bi bili tudi davčno obremenjeni.

Zato smo določili, da vporabi 80 odstotkov evet. dobička izvršni odbor v plošno pomoč vojnim žrtvam. Deleži pa se bodo samo obrestovali. Ako bodo člani, ki imajo deleže potrebni, bodo dobili pomoč pri izvršnem odboru samo toliko, da obveze za to ni nikjer.

Pri upravi (§ 25) je določba, da se ista voli za dobo dveh let. To pa radi tega, ker je običajno, da se vsak brani brez vsakega dobička dela in odovornosti. Po tem je popisana zopet notranja uprava, ki se ne tiče članov (§ 26—29).

(§ 30.) Nadzorstvo se voli za tri leta, iz vzrokov kakor v § 25 in sicer za eno leto več zato, ker je treba vedno obdržati ljudi, ki so verzirani in imajo že vpogled in izkušnje.

Dalje § 31—36 so lahko razumljivi in običajni.

V § 37 zadnji stavek da pri posameznih osebah lahko zastopa en pobaččenec največ 10 deležev.

To je važno radi tega, da pride k vsakemu občnemu zboru vendar gotovo število članov. Nikakor ne more par oseb odločati o usodi zadruge posebno ako imajo še gotovo tendence.

Nadalje do konca so vsi paragrafi razumljivi in osnovani na običajnih načelih in zakonskih predpisih.

Ako hočemo zadrugo zares ustvariti tako, da bomo pričakovali od nje vsestranskih koristi, moramo zastaviti vse svoje moči.

Saj nas je dosti, vsak mora pripomoči ne, kaj, pa dosežemo gotovo lepe uspehe.

I. A. Bunin — Dr. N. Preobraženski:

Gospod iz San-Franciska.

(Nadaljevanje.)

Življenje v Neapolju je prišlo takoj v običajni tir: rano jutraj — zajtrk v mračni jedilnici z vlažnim prepilhom skozi okna, ki so bila odprta na nek kamenit vrtec, oblačno nebo, ki je malo obljubovalo, in tolpa vodnikov v veži ob vratih; potem prvi smehlaj toplega rožnatega solnca, pogled z visoko visečega balkona na Vezuv, ki je do podnožja ovit s sijajočo jutranjo soparo na srebrno-biserne drobne valove zaliva s tenko senco Caprija v ozadju, na majčkene osličke, ki vlečejo dvokolesne vozičke spodaj po klejastemu obrežju, na čete drobnih vojakov, ki nekam korakajo z bodro in izzivajočo godbo; potem v avtomobil in — počasno kretanje po živahnih ulicah, ozkih in vlažnih kakor hodniki, med visokimi hišami z mnogimi okni, ogledovanje mrtvosnažnih muzejev, ki so enakomerno, prijetno, toda dolgočasno razsvetljeni kakor og snega, — ali mrzlih, po vosku dišečih cerkva, kjer je povsod eno in isto: veličasten vhod, prikrit s težko usnjeno zaveso, notri pa — velikanska praznosta, molk, tihi rdečkasti ogenjki sedmerosvečnika v globini na oltarju, okrašenem s čipkami, samotna starka med temnimi lesenimi klopmi, podobnimi šolskim, polzki gomilni kamni pod nogami in nekakšno, seveda slavno »Snetje s križem«. Ob eni uri — drugi zajtrk na hribu San Martino, kjer se shaja opoldne dosti ljudi najfinejše vrste in kjer je postalo nekoč hčerki gospoda iz San Franciska skoro slabo samega veselja, ko se ji je zazdelo, da sedi v dvorani prince, dasi je že vedela iz časopisov, da se je začasno odpeljal v Rim; ob petih — č — hotelu, v razkošnem salonu, kjer je tako topli preprog in plapolajočih kaminov; potem

takoj pripravljane k obedu — in zopet močno, oblašno godenje gonga po vseh nadstropjih, zopet vrste dekoltirani hdam, ki šumijo v svili po stopnicah in se zrcalijo v ogledalih, zopet široko in gostoljubno odprta jedilna palača, in rdeči suk-njiči glasbenikov na estradi, in črna množica lakajev okrog »maitre d' hôtel«, ki neverjetno mojstrski naliva v krožnike neko gosto rožnato juho. — Kakor povsod, sobili obedi najvišja točka vsakega dneva. Zanje so se oblačili kakor za svadbo; — bilo je toliko jedi in vin in mineralnih voda in slaščic in sadja, da so nosile ob enajstih zvečer hišne v vsako sobo gumijev mehur z vročo vodo za gretje želodca.

Toda to leto ni bil december za Neapolj posebno ugoden; vratarji so bili v zadregi, če je z njimi kdo govoril o vremenu, in so le skomigali z rameni v zavesti svoje krivde ter mrmrali, da se niti ne spomnijo sličnega leta, dasi niso prvič mrmrali tako in se sklicevali na to, da »se povsod godi nekaj groznega«: na Rivieri so neverjetni nalivi in burje, v Atenah je sneg, Etna je tudi vsa v snegu in se sveti po noči, a iz Palerma beže turisti, da se rešijo mraza. Jutranje solnce je sleparilo napolitanke to zimo dan na dan: opoldne se je vedno zmračilo in je pričenal pršeti drobne dež, pa še vedno bol. gost in bolj mrzel; takrat so bliščale palme ob hotelskih vratih kot pločevina, mesto se je zdelo posebno umazano in tesno, muzeji — prenenolčni, čiki cigar izvoščekov-debeluharjev v gumijevih plaščih, ki so plahutali v vetru kakor peroti — so bili nestrpno smrdljivi, čvrsto pokanje njih bičev nad tenkimi vrtovat kljušet je bilo očitno narejeno, obutev signorov pometalcev tramvajskih tračnic je bila grozna, in črnolase gologlave ženske, ki so pljuskele po blatu in v dežju, so se zdele zoperno kračkonoge; kar pa se tiče vlažnosti in smradu po gnilih ribah pri morju, ki se je penilo ob na-

brežju, o tem se kar ne da govoriti. Gospod in gospa iz San Franciska sta se vsako jutro jela pripraviti; hči je zdaj hodila bleda in z glavobolom, zdaj pa je zopet oživela, postala nad vse navdušena in mila in ljubka: krasni so bili ti nežni, zamotani občutki, ki jih je obudil v njej sestanek z nelepim človekom, v katerem je tekla nenavadna kri, — saj končno ni menda velikega pomena, kaj ravno obudi deklško dušo — naj bo to denar, slava ali plemski rod... Vsi so zatrjevali, da je v Sorrentu na Capri popolnoma drugače: tam je bolj toplo in solnčno, tam sveto citrone in nravi so bolj pošene in vino bolj naravno. In rodbina iz San Franciska je sklenila odpotovati z vsemi svojimi kovčegi na Capri, da se naseli v Sorrentu, ko si ogleda otok, obhodi kamenje na mestu Tiberijevih palač, obiše pravljicne jame »Lazurne Grote« in sliši abriške godce na meh, ki se potikajo pred Božičem po otoku in pojejo hvale Devici Mariji.

Na dan odpotovanja — ki je ostal za vedno v spominu rodbini iz San Franciska! — ni bilo solnca niti jutraj. Težka megla je zagnila Vezuv do samega vznožja, nizko je visela ko siva zavesa nad svinčenimi morskimi valovi, morje se je izgubilo izpred oči v daljavi polmilje. Caprija sploh ni bilo videti — kakor da ga ni bilo nikdar na svetu. Mali parabrodčič, ki je krenil proti njemu je tako metalo sem in tja, da so ležali člani rodbine iz San Franciska kakor klade na divanih v ubogi skupni kabini tega parabrodčiča; noge so imeli zavite v plaide in oči zaprte od slabosti. Missis je trpela, po njenem mnenju največ; premagala jo je večkrat mrska bolezen in zdelo se ji je, da umira, a hišna, ki je vselej pritekla s posodo, — saj se je že mnogo let dan za dnevom zibala na teh valovih v vročini in mrazu in je bila vendar neumorna in vedno prijazna z vsemi — se je le smejala. Miss je bila grozno blede in

Pravila za »Vzajemno pomoč« posojilna in gospodarska zadruga v Ljubljani, r. z. z o. z.

I. Tvrdba in sedež zadruge.

§ 1.

Tvrdba se glasi:

»Vzajemna pomoč, posojilna in gospodarska zadruga v Ljubljani. Sedež zadruge je v Ljubljani. Okoliš zadruge obsega Slovenijo, more pa ustanavljati svoje podružnice po celi državi.

Namen zadruge.

§ 2.

Namen zadruge je: pospeševati zdravstveno in npravno povzdigo svojih članov, zlasti pa:

1. zbirati hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter s krediti in posojili gospodarsko okrepiti vojne invalide, vdove in sirote;

2. pridobivati si nadaljna potrebna denarna sredstva potom zadružnega kredita;

3. otvarjati lastna podjetja in delavnice v svrhu nameščanja vojnih žrtev iz izrabe njihovih delavnih sil v obče koristne namene;

4. preskrbovati samostojnim invalidom rokodelcem in drugim vojnim žrtvam delo in zaslužek s tem, da jih zalaga s surovinami ter konzumi in razprodaja izdelke;

5. imeti konzum in prodajo raznega blaga za vojne žrtve;

6. vršiti nakup in prodajo premičnin in nepremičnin, oziroma posredovati pri raznih kupčijskih poslih članov.

7. izvrševati svojim članom konverzije hipotekarnih dolgov;

8. oskrbovati svojim članom inkaso;

9. skrbeti za strokovni pouk in širjenje zadružne misli med svojimi člani.

II. Članstvo.

§ 3.

Člani zadruge so vse podružnice Udruženja voj. invalidov v Sloveniji. Člani pa morejo postati tudi:

a) vsi drugi odbori in organizacije omenjenega udruženja v kraljevini SHS,

b) vsi vojni invalidi, vdove in sirote kraljevine SHS in člani njihovih družin, ki se morajo vezati s pogodbami,

c) vsi podporni in častni člani ter dobrotniki Udruženja voj. invalidov in

d) vse druge osebe, ki se morejo vezati s pogodbami, ako jih zadružna uprava sprejme.

je imela med zobmi košček citrone; zdaj je ni veselilo niti upanje na slučajni sestanek s princem v Sorrentu, kjer je nameraval preživeti božič. Mister, ki je ležal znak v širokem površniku in veliki kapi ni odprl ust vso pot; njegov obraz je potemnel, a brke so se pobelile, glava pa ga je težko bolela: zadnje dni je zaradi slabega vremena preveč pil zvečer in se preveč naslajal ob »živih slikah« v beznicah rafiniranega razvrata. Dež pa je bičal žvenketajoča stekla, od koder je teklo na divane, tuleč veter je lomastil po jamborih in obenem naletaval val, tako da sta včasih vrgla parobrodč popolnoma na bok — in takrat se je spodaj nekaj z ropotom zvrnilo. Na postajah v Castellamaro, v Sorrento — je bilo malo boljše; toda še tu je strašno metalo, breg in vse njegove strmine, vrtovi, pini, rožnati in beli hoteli in meglene, kodrasto-zeleni hribi so se dvigali in padali za oknom kakor na gugalnici; ob stene so se zadevali čolni, mornarji in potniki iz tretjega razreda so besno tulili, nekje se je drl otrok, kakor da ga davijo, vlažen veter je pihal v duri, in ne da bi za trenutek obmolnil, je rezko vpil iz zibajoč se barke pod zastavo gostilne »Royal« grkajoč deček, ki je vabil potnike: »R-o-y-a-a! Hotel R-o-y-a-a!...« In gospod iz San Franciska se je čutil — kakor je bilo tudi zanj umestno — popolnoma starca, — ter je mislil že z obupom in zlobo na vse te »Royal«, »Splendid«, »Excelsior« in na te pohlevne, po česnu smrdeče človečke, ki se zovejo Italijani; nekoč, medtem ko je parobrod stal, je odprl oči in se privzdignil na divanu, — zagledal je pod skalnato strmino kup tako revnih, skozi in skozi plesnivih zidanih bajt, ki so se gnetle druga k drugi tik pri vodi, poleg čolnov, poleg nekijh cunj, pločevinastih škatelj in rjavih mrež, da je občutil obup ob misli, kako je ravno ta resnična Italija, ki jo je prišel vžigati... Končno se je jela v temi dvigati nasproti črna

§ 4.

Sprejem v § 3 omenjenih članov se vrši s sklepanjem zadružne uprave. Proti sklepom ni pritožb. Vendar se mora odklonitev v odstavkih a, b in c § 3. navedenih oseb opirati na vzroke, navedene v § 5 točka b) in c) in odstavek 4.

Sprejem je pravnoveljaven kadar pristopivši član podpiše pristopnico in plača vpisnino, v znesku katerega določuje občni zbor ter vsaj en zadružni delež. Novega člana se takoj vpiše v imenik članov in se mu izda člansko knjižico. Število članov je neomejeno.

§ 5.

Članstvo preneha.

1. s prostovoljnim izstopom člana. Kdor hoče izstopiti, mora vsaj do konca junija pri načelnstvu pismeno odpovedati članstvo, toda izstop velja šele s potekom tistega leta. Pozneje odpovedano članstvo velja za prihodnje leto.

Vsaka odpoved se vpiše takoj v imenik članov. Podružnice Udruženja vojnih invalidov v Sloveniji, ki so ustanoviteljice te zadruge ne morejo izstopiti in odpovedati svojih deležev, dokler obstoja ta zadruga, ako se pa katera podružnica likvidira, preidejo njeni deleži sorazmerno na dotično podružnico udr. voj. invalidov, ki bi prevzela njen delokrog. Izstop je mogoč torej samo osebam iz § 3. odstavki a, b, c in d.

2. vsled smrti, v tem slučaju ugasne članstvo šele koncem poslovnega leta, v katerem je zadružnik umrl;

3. vsled izključitve.

Uprava ima pravico po odobritvi nadzorstva izključiti člana v sledečih slučajih:

a) ako ne izpolnjuje dolžnosti po teh pravilih,
b) ako škoduje zadrugi moralno ali materijelno,
c) ako izgubi zaščito radi vzrokov, navedenih v § 24 sedanjega zač. inv. zakona.

4. S konkurzom ali kuratelo člana.

Izključitev z vzroki vred mora načelstvo prizadetemu tekom 8 dni pismeno naznaniti. Izključeni ima pravico se pritožiti v teku 14 dni po dostavitvi obvestila na razsodišče, ki o tem končno razsoja. Nasledki izključitve nastopijo z dnem zadevnega sklepa načelstva, toda sklep se izvrši šele ko postane pravomočen.

Dokler ni priziv rešen, je dotični suspendiran od pravice zadružnika.

Prostovoljno izstopivši ali izključeni člani, ter pravni nasledniki umrlih nimajo nikake pravice do premoženja ali rezervnih zakladov zadržug. Zadružni deleži izstopivših se izplačajo šele tekom dveh let po tem, ko se je prostovoljni ali neprostovoljni izstop izvršil.

masa otoka, kakor skozi in skozi prevrtana ob vznožju z rdečimi lučkami; veter je postal bolj mehak, topel, dišeč; valovi so si pomirjali, se prelivali kakor črno olje, in po njih so šinile zlate kače pristaniških svetilk... Potem je nenadoma zagrmelo in s pljuskom padlo v vodo sidro, z vseh strani se je zaslišalo besno kričanje čolnarjev, ki so hoteli prehiteti drug drugega — in na mah je postalo ljudem lažje pri srcu, bolj svetlo je zasijala kabina, zahotelo se je jesti, piti, kaditi, in se gibati... Deset minut pozneje je prestopila rod-bina iz San Franciska, v velik čoln, petnajst minut pozneje je stopila na obrežno kamenje, nato pa je sedla v svetli mali vagon in se brenče počasi vzdignila v hrib med vinogradniške kole, napol podrte kamenite ograje, med mokra, grčava, tu in tam s slamnatiimi strehami pokrita pomarančna drevesa s svetlim rumeno-rdečim sadjem in debelim bleščečim listjem, ki so drsala dol, pod goro, mimo orptih oken vagona... Sladko diši v Italiji zemlja po dežju in svoj poseben vonj ima vsak njen otok!

Otok Kapri je bil ta večer vlažen in mračen. Toda zdaj je za trenutek oživel, se tuintam razsvetlil, kakor vedno ob uri prihoda parobroda. Vrh hriba; na ploskvi, kjer je bila postaja vspe-njači, je že stala tolpa onih, katerih dolžnost je bila spodobno sprejeti gospoda iz San Franciska. Bili so tudi drugi tučji, toda nevedni zanimanja, — več Rusov, ki so se naselili na Capri, zanemarjenih in raztresenih vsled svojih književnih misli, z očali in bradami, z zavihanimi ovratniki na starih težkih površnikih, in družba dolgoletnih, dolgoletnih in okrogloglavih nemških mladeničev v tirolski noši in s platnenimi torbami na ramenih, ki niso potrebovali nobenih uslug, ki so se povsod čutili kakor doma in sploh niso bili radodarni glede izdatkov. A gospoda iz San Franciska, ki se je mirno izogibal teh in onih, so opazili takoj.

Jamstvo.

§ 6.

Zaveza članov zadruge je omejena. Vsak član jamči za zadružne zaveze poleg svojih deležev še s trikratnimi tolikimi zneski kakor znašajo deleži.

Sredstva zadruge.

§ 7.

Sredstva zadruge so:

1. zadružni deleži,
2. hranilne vloge,
3. vloge na tekoči račun,
4. zadružna izposojila,
5. rezervni zakladi,
6. pristopnine in upravni prispevki.

Zadružni delež.

§ 8.

Zadružni delež vsakega člana znaša Din 50 ter se lahko zviša vsak čas z večinskim sklepom občnega zbora do najvišjega zneska Din 200.—. Člani imajo poljubno množino deležev. Zadružni deleži se lahko obrestujejo. Višino obresti določata uprava in nadzorstvo skupaj. Deleži pa ne dajejo nikake pravice do dividend.

Vsak član mora ob pristopu vplačati vsaj polovico zadružnega deleža, ostalo polovico pa vplača lahko v obrokih najkasneje v šestih mesecih po pristopu. Kdor ne izpopolni v šestih mesecih svojega deleža, zapadejo vsi že na ta račun plačani delni zneski v prid rezervnemu skladu. Vplačevanje se ima potrditi v imenski register.

Zadružni delež se ne more povrniti v celoti niti v obrokih pred prenehanjem jamstva, ki ugasne z izplačilom deleža. Z deležem ne more nihče razpolagati. Zastavitev zadružnega deleža za zadrugo ni obvezna.

§ 9.

Glede hranilnih vlog, ki se sprejemajo od vsakogar veljajo naslednja določila:

1. Obresti se računajo od prvega dne vlaganja naslednjega meseca, po katerem se je vloga izplačala. Načelstvo sme dovoliti izjemo.

2. Obresti se izplačujejo samo koncem leta. Ako se jih ne dvigne, se jih pripiše k glavnici in kakor ista obrestujejo. Med letom se izplačajo obresti samo tedaj, če se dvigne tudi vsa glavnica.

3. Vlagatelj sprejme za svojo vlogo hranilno knjižico, v kateri je sprejem vloge potrjen s podpisom dveh članov načelstva.

Njemu in njegovim dama so urno pomagali izstopiti, tekali so pred njim, da mu kažejo pot in ga spet obkolili dečki in one močne kaprijske ženske, ki nosijo na glavah kovčge in prtljago pravih potovalcev. Njih deščice s petami, ki so jih imele na nogah, so zaropotale po malemu trgu, ki je bil kakor iz opere vzlet in nad katerim je zibal vlažni veter električno kroglo. Zažvižgala je po ptičje in obračala kozolce jata paglavcev — in kakor na odru je stopil med nje gospod iz San Franciska proti nekemu srednjeveškemu oboku pod hišami, ki so zrastle druga v drugo in za katerimi je peljala navzdol proti sijajočemu vходу hotela doneča uličica s palmo, ki je štrlela nad ploskimi strehami na levo in s sinjimi zvezdami na črnem nebu od zgoraj... In zopet je bilo, kakor da je oživel kamenito vlažno mesto ce na skalnatem otoku Sredozemskega morja ravno na čast gostov iz San Franciska, da je postal ravno radi njih tako srečen in gostoljuben lastnik hotela, da je samo na nje čakal kitajski gong, ki je zatulil po vseh nadstropjih in klical k obedu, ko so komaj stopili v vežo.

Gospodar, izredno eleganten mlad gospod, ki jih je srečal ter s vljudno in izbrano priklonil, je za trenutek osupnil gospoda iz San Franciska: ko ga je zagledal, se je gospod iz San Franciska nehote spomnil, da je videl danes ponoči med mešanico drugih slik, ki so ga obkolile v sanjah, ravno takega gentlemana, do pičice sličnega temu tukaj, v istem žaketu z okroglimi kraji in z isto maziljeno in skrbno počesano glavo. Začuden se je celo skoro ustavil. Ker pa v njegovi duši že izza davna ni ostalo nič za makovo srce kakih takozvanih mističnih čustev, je tudi takoj ugasnilo njegovo začudenje: šaljivo je gozneni in hčeri, ko so šli po hodniku hotela. In le hčerka ga je ta trenutek nemirno pogledala: njeno srce je nenadoma stisnilo hrepenenje,

4. Hranilna knjižica se glasi na tekočo število ali ime vlagatelja in se izplača samo njemu ali njegovemu pooblaščenec. Kod pooblaščenec velja vsakdo, ki se izkaže s hranilno knjižico.

Preiskovati identičnost ali legitimacijo dvi-gatelja je dolžna zadruga samo tedaj, če je hranilna knjižica vinkulirana, kar mora biti zabeleženo v glavni knjigi hranilnih vlog in v knjižici sami, ter v slednji tudi od zadruge potrjeno.

5. izplačilo hranilnih vlog se odkloni:

- a) vsled sodnijske prepovedi in
- b) če je upeljana amortizacija hranilne knjižice.

§ 10.

Obrestovanje hranilnih vlog določa uprava sporazumno z nadzorstvom, primerno denarnim in časovnim prilikam.

Če se izpremeni obrestna mera v škodo vlagatelju, se mora to toliko preje javno razglasiti, da morejo vlagatelji, ki bi se s tem ne strinjali, svoje vloge pravočasno odpovedati in dvigniti.

§ 11.

Ako se hoče hranilna vloga dvigniti, se jo mora preje odpovedati. Odpovedne roke, ki morajo biti v zadrugi pisarni javno razglašene, določa uprava. Vsaka odpoved se mora zabeležiti v glavni knjigi hranilnih vlog in v hranilni knjižici ter v slednji to tudi uradno potrditi. Po preteku odpovednega roka se vloga ne obrestuje več.

Hranilne vloge zastarajo v 30 letih od one-ga dne, ko je bil vložen ali dvignjen zadnji znesek vloge ali obresti.

Po izplačilu cele hranilne vloge z obrestmi vred se hranilna knjižica preluknja in shrani med zadrugne spise.

Tekoči računi in inkaso.

§ 12.

Zadruga sprejema tudi vloge na tekoči račun ter oskrbuje svojim članom inkaso njih terjatev. Te vloge se vpisujejo v posebne vložne knjižice in posebne glavne knjige. Njih prejem potrjena dva člana uprave.

Višino in računanje obresti določata uprava in nadzorstvo v smislu določil § 4 ter pravil.

Zadruga izposojila.

§ 13.

Zadruga si sme primanjkujoča denarna sredstva kriti z zadrugnim kreditom potom posojila in to v prvi vrsti pri Zvezi.

tako močno čustvo osamljenosti na tem tujem, temnem otoku, da se je skoraj zjokala. Kljub temu pa ni rekla — kakor vedno — očetu nič o svojih čustvih.

Ravnokar je odpotovala visoka oseba, ki se je mudila na Capri — Reisz XVII. In gostom iz San Franciska so dali iste sobane, katere je on imel. Poslali so jim najbolj lepo in izurjeno hišno, Belgijko z vitkim in od steznika trdim staso min v naškrobani čepici v obliki male zobčaste krone, najbolj postavnega in uglednega lakaja, kakor ogelj črnega Sicilijanca ognjenih oči, in najbolj urnega slugo, malega in debelega Luigijs, velikega šalivca, ki je menjal že mnogo služb v teku svojega življenja. A minuto pozneje je raklo potrkal na vrata sobe gospoda iz San Franciska Francoz maitre d' hotel, ki je prišel vprašat, če bo došla gospoda obedovala in v slučaju ugodnega odgovora, glede katerega ni bilo sicer nobenega dvoma, naznaniti, da je danes langust, roastbeef, špargeljni fazani in tako dalje. Tla so še valovala pod gospodom iz San Franciska, — tako ga je prezibal ta ničvredni italijanski parobrodčič, — vendar, je brez naglice lastno, četudi ne aosebno spretno, ker ni bil vajen, zaprl okno, ki je loputnil pri vstopu maitre d' hotela, — iz okna je dišalo po odaljeni kuhinji in po mokrih cvetkah na vrtu, — pa je odgovoril počasi in razločno, da bodo obedovali, da mora stati njih mizica daleč od vrat, v globini dvorane, da bodo pili domače vino in šampanjec, — primerno suhi ki naj, bo le nalahko ohlajen, — in maitre d' hotel je pritrdil vsaki njegovi besedi v najrazličnejših intonacijah, ki pa so imele le ta smisel, da ni in ne more biti dvoma glede opravičenosti želj gospoda iz San Franciska in da bo vse natančno izpolnjeno. Končno je priklonil glavo in ljudno vprašal:

— Je to vse, sire?

Rezervni sklad.

§ 14.

Iz vsakoletnega čistega dobička, ki ga izkaže bilanca, se snuje v rezervni sklad, kateri ima služiti za kritje izrednih izgub, ki se ne morejo pokriti iz poslovnega dohodka tekočega leta.

Poleg splošnega se snuje tudi specialni rezervni sklad za kritje izgub pri kurzi ali posojilih.

Rezervni sklad se v nobenem slučaju ne sme deliti med člane.

Posojila.

§ 15.

Posojila se dajejo samo članom in sicer:

- a) na osebni kredit in
- b) na zastavo.

Posojila dovoljuje uprava.

Posojila na osebni kredit se dajejo na zadolžnice ali na tekoči račun.

Pri posojilih na osebni kredit se mora poleg dolžnika zavezati kot porok in plačnik vsaj še ena oseba, katere premoženjske razmere dajejo za dovoljeno posojilo popolno varnost. Načelstvo pa zahteva tudi lahko več porokov. Poroki ni treba, da so člani zadruge.

Pri oženjenih dolžnikih se mora poleg dolžnika podpisati tudi soproga kot porok in plačnik.

Vsi poroki jamčijo nerazdelno kot poroki in plačniki za vse obveznosti, izhajajoče iz zadevnega posojila. Posojila na osebni kredit se morejo dovoljevati najdalje za štiri leta.

Posojila na zastavo se dovoljujejo:

- a) na vrednostne papirje,
- b) na druge premičnine in
- c) na zemljišča (hipoteke).

Zastavljeni vrednostni papirji in druge premičnine se morajo izročiti v shrambo zadrugi in ostanejo v njeni posesti toliko časa, da se posojilo popolnoma plača. Zastavljalne predmete se more zabeležiti v zadolžnici, dolžniku pa more izstaviti zadruga za te predmete zastavni list.

§ 16.

Visokost obresti posojil, katere ne smejo presegati s pristojbinami vred obresti hranilnih vlog za več kot poldrugi odstotek, določa uprava.

§ 17.

Ako se hoče član poslužiti posojila ali kredita, mora prej vplačati polne zadrugne deleže. Za vsakih Din 2.000.— posojila ali kredita je treba podpisati po en zadrugni delež.

§ 18.

Zadruga dobavlja po potrebi svojim članom gospodarske potrebščine v smislu § 2. teh pravil, ter zanje prodaja njih pridelke in izdelke.

Te postranske posle vrši zadruga ločeno od ostalih poslov in po možnosti samo za račun svojih članov. V špekulativne in drugačne nevarne kupčije pa se ne sme spuščati.

§ 19.

Zadrugne knjige, kakor tudi vse ostalo poslovanje se mora voditi po trgovskih načelih in določenih trgovskega zakona.

Nadzorstvo se mora o poslovanju po teh načelih večkrat na leto prepričati.

§ 20.

Koncem vsakega poslovnega leta, ki se krije s koledarskim letom, mora sestaviti uprava račun izgube in dobička in bilanco, ki mora obsegati:

A. A k t i v a :

1. gotovino koncem poslovnega leta,
2. vrednostne papirje po kurzu z dne 31. decembra,
3. posojila in druge terjatve razvrščene po njih različni kakovosti, neizterljiva pa je popolnoma opustiti,
4. blagovno zalogo,
5. inventar in drugo zadrugno imovino po primernem odpisu na vrednosti, ki jo imajo ob sestavi bilance.

B. P a s i v a :

1. vplačane deleže članov,
2. rezervne in druge zaklade,
3. hranilne vloge in vloge v tekočem računu,
4. izposojila in druge dolgove,
5. zaostale obresti in druge neplačane stroške.

Račun dobička in izgube.

§ 21.

Od čistega dobička se steka 20 odstotkov v rezervni sklad za pokritje eventualnih zgub, ostalih 80 odstotkov pa se izroči Udruženju voj. invalidov izvršnemu odboru v Ljubljani, ki mora vporabiti dotične svote za pomoč in organizacijo svojih članov vojnih žrtev v prvi vrsti za vpostavitve pridobitnih poklicev. Člani zadruge nimajo pravice do dividend, vendar pa jih mora izvršni odbor za njihove potrebe pri podeljevanju pomoči iz dohodkov zadruge v prvi vrsti vpoštovati. Zguba pa se krije z rezervnimi zakladi in če ti ne zadostujejo, se seže po ostalem zadrugnem premoženju.

Honoré de Balsac — Ivan Tominec:

Facino Cane.

Takrat sem stanoval v ulici, ki je gotovo ne bo nihče poznal, v ulici Lestinguieres; začela se pri cesti sv. Antona nasproti vodnjaka blizu Bastiljskega trga in prehaja v Črešnjevo ulico. Iz ljubezni do vede sem stanoval v podstrešni sobi, kjer sem po noči delal, medtem ko sem preživel dneve v bližnji knjižnici. Zelo preprosto sem živel in sem se bil podvrgel pogojem meniškega življenja, ki je duševnemu delavcu potrebno. Komaj da sem hodil ob lepem vremenu na izprehod na Bourdonski boulevard. Samo ena strast me je hotela iztrgati učenjaškemu življenju; toda ni li tudi spadala k študiju? Opazoval sem običaje v predmestju, njegove prebivalce in njih značaje. Ker sem bil prav tako slabo oblečen kot delavci in nisem polagal na zunanost nikake vrednosti, se me niso bali; lahko sem se pridružil njih skupinam in gledal, kako so sklepali svoje male kupčije in se med seboj prepirali, ko so prišli z dela. Opazovanje mi je postalo že intuitivno; prodiralo je v dušo, ne da bi zanemarjalo telo; še več, domnevalo je tako dobro zunanje posameznosti, da je lahko šlo takoj dalje; dajalo mi je dar, živeti življenje človeka, za katerega sem se zanimal; mogel sem se postaviti na njegovo mesto, kot je derviš v »Tisoč in eni noči« prevzemal telo in dušo ljudi, o katerih je govoril gotove besede.

Če sem naletel med enajsto uro in polnočjo na delavca in njegovo ženo, ki sta se skupaj vračala domov iz Ambigu-comiquea, sem jima rade volje sledil od Boulevarda do Pont-aux-choux do Boulevarda Beaumarchais. Pogovarjala sta se najprej o predstavi, ki sta jo bila videla; a polagoma sta prišla gotovo na lastne križe in težave; mati je vlekla za seboj otroka in se ni

menila za njega tožbe in težve; zakonska sta računala, koliko denarja bosta dobila naslednjega dne, in sta ga že na dvajset načinov potrošila. Sedaj so prišle na vrsto posameznosti v gospodinjstvu: tožbe radi draginje krompirja ali radi dolge zime in visoke cene šote; energična očitanja, koliko sta dolžna peku, dokler ni prišlo slednjič do prepira, ki je postajal vedno hujši in pri katerem je vsak od njiju v nazornih besedah odkrival svoj značaj. Kadar sem poslušal te ljudi, sem se vglabljal v njih življenje, čutil na sebi njihove cape, hodil v njihovih raztrganih čevljih; njihove želje in težave so prešle čisto v mojo dušo ali moja duša vanje. Hkrati sem čul in sanjal. Razvnel sem se z njimi nad mojstri, ki so jih zatirali, ali ker so slabo ravnali z njimi, da so morali večkrat letati s svojim denarjem in ga niso dobili. Pustiti svoje navade, z očaranjem moraličnega čuta postati drug človek, kot sem jaz sam, in igrati po mili volji to igro, to je bila moja zabava. Komu se imam zahvaliti za ta dar? Je to drug vid? Ali je to ena izmed zmoglosti, ki bi morale spraviti človeka do blaznosti, če bi jih ne upravljal prav? Nikdar nisem iskal vzroka tej sili; imam jo in se je poslužujem; basta! Rečem le toliko, da sem že takrat razstavil elemente neskladne mase, ki jo imenujem ljudstvo, in jih tako analiziral, da sem mogel pravilno oceniti njegove dobre in slabe lastnosti. Vedel sem že, kako koristno more postati to predmestje, to vzgojevališče revolucij, ki ima v sebi junake, iznajditelje, tehnike, lopove, podleže, čednosti in grehe, vse po revščini potlačeno, po bedi zamorjeno, v vinu in žganju vtopljen in pokvarjen. Ne moreš si predstavljati, koliko nepoznanih pustolovščin, koliko pozabljenih dram se odigra v tem mestu bolečin! Koliko strašnega in koliko lepega! Domišljija ne bo nikdar dosegla resničnosti, ki je skrita in ki je ne bo nikdar nihče našel; pre-

§ 22.

Uprava predloži bilanco z letnim obračunom in računom zgube in dobička, kar tvori skupaj računski zaključek najkasneje v 3 mesecih po sklepu poslovnega leta združnemu nadzorstvu, ki vse natanko pregleda, naznani upravi morebitne nedostake, da jih odpravi. Članom pa izrazi nadzorstvo svoje pomisleke v vpoštevanje, sestavi svoji poročilo za občni zbor in vrne vse skupaj tekom 4 tednov po prejemu upravi nazaj.

O odobrenju sklepa končno občni zbor.

Razglasi zadruga.

§ 23.

Razglasi zadruga izhajajo pod združno tvrdko in se podpisujejo po dveh članih uprave. Javni razglasi zadruga se vršijo po enkratnem objavljanju v združni pisarni z nabitjem zadevnega razglaša (oznanila) in enkratnem oglasilu »Vojni invalid« oziroma po potrebi tudi v drugih časopisih.

Uprava in vodstvo zadruga.

§ 24.

Zadruga upravlja svoje posle samostojno s sodelovanjem vseh svojih članov.

Njeni organi so:

1. uprava,
2. nadzorstvo,
3. občni zbor.

Uprava.

§ 25.

Uprava obstoja iz petih članov in sicer predsednika, podpredsednika in nadaljnjih treh odbornikov. Člani uprave morajo biti razun enega vsi voj. invalidi in morajo biti organizirani v udruženju voj. invalidov. Izvršni odbor udruženja mora imeti v upravi vsaj enega svojega člana. Člani uprave se volijo na občnem zboru za dobo dveh let.

Uprava se legitimuje z zapisnikom o dotičnem občnem zboru.

Člani načelstva se morajo takoj po izvolitvi prijaviti za vpis v združni register.

§ 26.

Uprava vodi in zastopa zadrugo z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki jih določa združni zakon z dne 9. aprila 1873. drž. zak. št. 70, ta pravila, sklepi občnih zborov in poslovniki, ter podpisuje za zadrugo na ta način, da se podpišeta pod združno tvrdko dva člana uprave ali en član uprave in en pooblaščenec.

Uprava rešuje v svoj delokrog spadajoče stvari v sejah, katerim predseduje predsednik ali podpredsednik in so sklepne ob navzočnosti nadpolovične večine članov uprave. Sklepa se z večino glasov, pri enakosti glasov odločuje mnenje predsednika.

O sejah se mora sestaviti zapisnik, katerega podpišejo vsi navzoči.

Svoje sklepe razglasi uprava po potrebi z razglasi, nabitimi v združni pisarni.

§ 27.

Poslovanje zadruga se vrši ob uradnih dnevih, katere deloči uprava in jih primerno razglasi.

§ 28.

Predsednik vodi upravo in izvršuje sklepe. Predsednik sam sme podpisovati samo pisma, s katerimi se ne nalagajo zadrugi nikake obveznosti.

Če je predsednik zadržan, izvršuje njegove posle podpredsednik.

V slučaju stalnega zadržka, izstopa ali smrti kakega člana uprave, se dopolni načelstvo do prihodnjega občnega zbora z kooptacijo novega člana v skupni seji uprave in nadzorstva.

§ 29.

Uprava namešča po potrebi uradnike in druge uslužbence, jim določa plače ter odmerja delokrog. Uradnike in druge uslužbence legitimira z dekreti in eventuelnimi poblastili.

Uprava lahko podeli uradnikom pravico podpisovanja, ki jih je treba v tem slučaju takoj prijaviti za vpis v združni register.

Prokuro more podeljevati samo občni zbor.

Člani uprave ne dobivajo za svoje poslovanje nikakih tantijem.

§ 30.

Nadzorstvo sestoji iz 7 do 9 članov, katere voli občni zbor za dobo treh let. V nadzorstvo morejo biti voljeni samo vojni invalidi, ki so organizirani v Udruženju vojnih invalidov. Izvršni odbor udruženja mora imeti v nadzorstvu najmanj tri svoje člane. Člani nadzorstva ne morejo biti obenem člani uprave.

§ 31.

Svoje dolžnosti izvršuje nadzorstvo v sejah, ki se morajo vršiti vsaj štirikrat na leto.

Seje sklicuje predsednik ali podpredsednik in so sklepne, če je navzoča nadpolovična večina članov nadzorstva, ki sklepajo z navadno večino glasov.

O sejah se mora sestaviti zapisnik, katerega podpišejo vsi navzoči.

Delokrog nadzorstva je isti, ki ga določata §§ 24 in 25 zadr. zak. z dne 9. aprila 1873 drž. zak. št. 70.

Člani nadzorstva ne dobivajo za svoje poslovanje nikakih tantijem.

§ 32.

Nadzorstvo mora s pažnjo spremljati vse delo uprave. Za vsako nerednost ima pravico zahtevati skupno sklicanje sej uprave in nadzorstva in skušati nerednost sporazumno odstraniti. Ako se uprava drži svoje namere ali sklepa, pa nadzorstvo vidi pretečo nevarnost ali škodo, sme sklicati izredni občni zbor z navedbo vzroka.

§ 33.

Skupne seje uprave in nadzorstva, ki rešujejo v teh pravilih določene posle, sklicuje in jim predseduje predsednik uprave. Sklepne so ob navzočnosti nadpolovične večine obeh odborov uprave in nadzorstva.

Občni zbor.

§ 34.

Člani zadruga izvajajo svoje pravice, zadevajoče poslovanje zadruga na občnem zboru, katerega se je vsak član dolžan udeležiti.

Redni občni zbor se vrši vsako leto najpozneje do 30. junija potem, ko je sestavljen in po nadzorstvu odobren računski zaključek.

Izredni občni zbor se skliče, če se to upravi ali nadzorstvu potrebno zdi, ali če to zahteva od uprave tretjina članov zadruga v pismeni vlogi z izrecno navedbo predmetov posvetovanja in sklepanja.

§ 35.

Vabilo na občni zbor se izvrši na ta način, da se vsaj 14 dni prej z navedbo dneva, ure, kraja in dnevnega reda razglasi na ta način, kakor določa § 23 odst. 2. teh pravil.

§ 36.

Predmeti sklepanja občnega zbora so:

1. volitev uprave in nadzorstva,
2. odstavitev uprave in nadzorstva,
3. sprememba pravil, toda §§ 8, 14, 29, 31, 35 in 39 se smejo spremeniti samo z dovoljenjem zveze.
4. razdružba ali likvidacija zaključka,
5. potrjenje računskega zaključka,
6. čitanje revizijskega poročila,

globoko moraš iti, da najdeš te čudovite prizore tragike in komike, ta mojstrska dela, ki jih je ustvaril slučaj. Ne vem, kako je to, da sem hranil pri sebi tako dolgo zgodbo, ki jo hočem pripovedovati; spada med redke zgodbe, ki ostanejo v vreči kot loterijske številke in jih potegnemo ven pri kaki kaprici spomina. Imam jih še več v zalogi, ki so prav tako čudne; pridejo pa tudi te na vrsto, na to se lahko zanesete.

Nekega dne me je prosila moja strežnica, žena nekega delavca, naj počastim s svojo navzočnostjo svatbo ene njenih sester. Da bo mogel dobiti čitatelj pojem, kake vrste ženitovanja sem se smel nadejati, moram povedati, da sem dajal revni ženi na mesec štirideset grošev, ker mi je postlala vsako jutro posteljo, osnažila čevlje, skrtačila obleko, obrisala sobo in pripravila za jutrek; ostali čas dneva pa je gonila neki stroj in zaslužila s tem težavnim delom deset grošev na dan. Njen mož, ki je bil mizar, je zaslužil štiri franke. Ker pa sta imela tri otroke, so živeli zelo bedno. Nikdar še nisem naletel na tako neomagljivo poštenost kakor pri teh dveh. Ko sem se bil izselil iz njunega dela mesta, mi je hodila Vaillantova mati še pet let čestitat za god in mi prinesla vsakikrat šopek svetlic in pomaranč, dasi ni imela niti deset grošev na dan, ki bi jih mogla potrošiti. Revščina naju je bila zbližala. Nikdar ji nisem mogel dati več kot deset frankov, ki sem si jih moral v ta namen večkrat šele izposoditi. To utegne pojasniti mojo obljubo, da bom prišel na svatbo; upal sem, da se bom mogel vživeti v veselje revnih ljudi.

Ženitovanijska pojedina in ples sta bila pri nekem vinskem trgovcu v Charentonski ulici v prvem nadstropju. Zbrali so se bili v veliki sobi, ki so jo razsvetljevali kositrasti reflektorji; po stenah so lepele umazane papirnate tapete, ki so segale do mize. V sobi so bile postavljene lesene klopi. Tu je bilo zbranih osemdeset ljudi

v praznični obleki, okrašenih s šopki in trakovi, in vsi so strastno hrepeneli po zabavi in plesali z razgretiimi obrazi, kot bi imelo biti konec sveta. Novoporočenca sta se objemala v splošno zadovoljnost in čuli so se o j in ej in vsakovrstne šale, ki pa so bile v resnici manj nespodobne kot plašni pogledi dobro vzgojenih mladih deklic. Ljudje so kazali tu neko živalsko veselje, ki je imelo na sebi nekaj nalezljivega.

Toda niti obrazi te družbe niti svatba niti kaj drugega v tem krogu nima nikake zveze z mojo zgodbo. Čitatelja samo prosim, da obdrži v spominu ta nenavadni okvir. Naj ima pred očmi preprosto, rdeče pobarvano pivnico, naj duha vinski vzduh, naj posluša to burno veselje, naj ostane v tem predmestju, sredi teh delavcev, starih mož in revnih žena, ki so se v nebrzdanem veselju vdajale zabavi ene noči.

Godli so trije slepci iz zavoda za slepce; prvi je igral na gosli, drugi na klarinet in tretji na flažolet. Vsi trije so dobili sedem frankov za noč. Za to ceno gotovo nisi mogel zahtevati ne Rossinija ne Beethovena; igrali so, kar so hoteli in kar so znali; nihče jim ni očital; vsi so bili zadovoljni. Njih glasba pa je tako divje bombardirala bobenček, da sem takoj, ko sem si bil ogledal družbo, obrnil svoj pogled na to slepo trojico. Pripravljen sem bi popustiti, ko sem spoznal na njih kroju njihovo napako. Umetniki so sedeli v dolbini pri oknu; stopiti sem torej moral blizu k njim, da sem jim mogel videti v obraz. Tega nisem storil takoj; ko pa sem bil slednjič v njihovi bližini, je bilo vse odloženo; svatba in glasba sta zame izginili; moja radovednost je bila silno razdražena, kajti duša mi je šla v telo godca na klarinet. Godca na gosli in flažolet sta imela navadne poteze, kot jih poznamo na slepih trojicah; te in resne; toda obraz jed onih, ki takoj zamejo umetnik

Predstavljam si morate sadreno masko Danteja pri svetlobi rdeče svetiljke in nad njo gozd snežnobelih las. Trpkosti in boleštni izraz krasne glave je slepota še povečevala; kajti slepe oči je oživljalo delovanje duha, ki je kot zubelj plamtel iz njih. Iz tega obraza, iz tega vzbočenega čela, ki je bilo razorano z gubami, enakimi razpoklinam v starem zidovju, je govorila ena sama neprestana, energična želja. Starec je pihal tja v en dan, in se ni menil ne za takt ne za melodijo, prsti so se mu dvigali in padali in čisto mehanično premikali stare zaklopnice; prav nič se ni menil za to, da je proizvajal strašno cvileče glasove; plesalci so to prav tako malo zapazili kot oba tovariša mojega Italijana; kajti hotel sem, naj bo Italijan, in bil je tudi. Nekaj velikega in despotskega je ležala nad tem starim Homerjem, ki je moral nositi v sebi neznano Odisejo. Bila je to tako resnična veličina, da je žarela že iz njegove revščine; bil je to tako divji despotizem, da je bil močnejši kot njegovo uboštvo. Temu plemenitopoteznemu obrazu ni manjkala nobena izmed močnih strasti, ki dovedejo človeka do dobrega kot do slabega, napravijo iz njega kaznjence ali junaka; barve je bil, kot je to večkrat pri Italijanih, blede; senčile so ga si-veče obrvi, ki so zatemnjevale globoke jame, iz katerih si le z grozo videl plamteti luč misli, kot se bojiš, če se pojavijo pri izhodu votline roparji z bakljami in oboroženi z bodali. V tej kletki iz mesa je živel lev, čigar divjost je bila zaman besnela proti železni ograji. Požar obupa je bil postal v njem pepel, lava je bila ohlajena; toda brazde, razvaline, nekaj dima je še naznanjalo silnost izbruha in uničujoče divjanje ognja. Te misli, ki so se zbudile pri pogledu na tega človeka, so bile tako tople v moji duši, kot so bile na njegovem obrazu ohlajene.

(le prih.)

7. sklepanje o pritožbah,
8. določanje o višini izposojil.

§ 37.

Podružnice in druge organizacije udruženja vojnih invalidov zastopajo na občnem zboru pooblašenci, ki se morajo izkazati s pooblastili.

Posamezne osebe pa se morajo vdeležiti občnega zbora osebno ali tudi s pooblašenci. Vendar pa more pri posameznih osebah zastopati en pooblaščenec največ 10 deležev.

§ 38.

Vsak vplačani zadružni delež ima na občnem zboru po en glas.

§ 39.

Občni zbor je sklepčen, ako je na njem zastopana vsaj desetina deležev. Ako ni sklepčen ob določeni uri, se vrši pol ure pozneje ob vsakem številu navzočih na istem prostoru in s istim dnevnim redom. To se mora pri razpisu izrecno pripomniti.

Ako gre za izpremembo pravil ali razdružbo zadruga, mora biti zastopana najmanj polovica vseh deležev in mora glasovati za predlog najmanj tri četrtine zastopanih deležev, sicer je sklep neveljaven.

Če pri prvem občnem zboru ni bila zastopana polovica vseh deležev, se mora v teku 14 dni sklicati drug občni zbor, ki sklepa s tričetrtinsko večino veljavno ne glede na število zastopanih glasov.

Občnemu zboru predseduje praviloma predsednik ali podpredsednik uprave oziroma predsednik nadzorstva, če je to sklicalo občni zbor. Občni zbor pa se sme izvoliti za predsednika tudi kakega drugega člana.

Glasuje in voli se kakor določi predsednik, odnosno večina navzočih.

Vsak član ima pravico na občnem zboru staviti predloge, ki niso na dnevnem redu. O teh predlogih pa se ne sme sklepati, marveč se sme le določiti, da se vzamejo v pretres in da se poroča o njih na prihodnjem občnem zboru. Sklepati se sme o predlogu za sklicanje izrednega občnega zbora.

O občnem zboru se mora sestaviti zapisnik, katerega podpišejo predsednik, zapisnikar in dva člana kot overovatelja, ki sta bila navzoča in jih je imenoval predsednik, odnosno na zahtevo večine izvolil občni zbor.

Razsodišče.

§ 40.

Vsi spori in pregreški članov, ki nastajajo iz zadružnega poslovanja se odločajo pred zadružnim razsodiščem. Isto sestoji iz treh zadružnih članov.

Vsaka nasprotna stranka imenuje po enega zastopnika in dotična imenujeta tretjega, ki mora biti član upravnega odbora ali nadzorstva.

Vsi trije določijo med seboj predsednika. Razsodišče posluje samostojno, glasuje z večino in so njegovi sklepi merodajni. Proti sklepom razsodišča ni pritožbe.

O razdružbi zadruga.

§ 41.

Zadruga se razdruži:

1. ako to sklene občni zbor,
2. ako se otvori nad zadružnim imetjem konkurz in
3. ako to ukaže upravna oblast (§§ 36 in 37 zadr. zakona).

V primeru razdružitve pripada vse morebiti preostalo čisto premoženje zadruga pristojni revizijski zvezi, ki ga pa mora odstopiti enaki zadrugi, če bi se ustanovila mesto te v teku petih let, sicer pa izroči Udruženju vojnih invalidov izvršnemu odboru v Ljubljani za pomoč in organizacijo vojnih žrtev.

Revizija in denarna izravnav.

§ 42.

V svrhu revizije in v svrhu denarne izravnav pristopi zadruga kot članica k zvezi.

Politična situacija in naše vprašanje.

Vedno smo rekli: Mi ne verujemo nič in prav je tako. Kolikor se spominjamo nazaj, od vlade do vlade, vedno zgolj obetanja. Pri vsaki imamo nov načrt in vsaka bi ga lahko sprejela ako bi ga le hotela.

Naša organizacija bo morala v našem vprašanju podvzeti le drug način. Ako so vpletili naše vprašanje v umazano politiko, kamor nikakor ne spada, ga bo treba rešiti pa s politiko.

Enkrat smo se na to že pripravljali in škoda je, da se nismo pripravili. Sicer je to mnenje samo pisca tega članka, da bo edino rešilno sredstvo ako udruženje nastopi zopet isto pot, katero je mislilo za časa kongresa v Brodu.

Z apeli se ne da pri nas nič doseči, ker je morala v tem političnem kaosu preizkusa.

Za vsako stvar je treba biti v naši državi političar, evo invalid bodi tudi ti enkrat političar. Zberi pa si politiko, ki bo za vse invalide edina.

Dolgo pa ne bo ko bodeš lahko nastopil.

Masa invalidska je zadostna in napravi lahko precej preglavic našim sedanjim za invalide gluhih političarjem vseh lažistrank.

Politika je v naši domovini razredna organizacija.

Stojimo v času, ko se bo gotovo poslovila od nas zopet vlada, ki bo pustila načrt invalidskega zakona skoro tik pred parlamentom.

Ravnotako kakor njena prednica in vse druge, na katere smo že pozabili.

Upali smo na slabo, nekateri pa smo bili prepričani, da tudi slabega ne bomo dobili.

Polovica invalidskega vprašanja je itak že rešena v blaženem čakanju na invalidski zakon, ki ga na ta način ne bo nikoli.

Zato je bila pot po kongresu v Brodu zgrešena.

Nastopila bo zopet nova bodoča vlada. Obljubila se nam v njej nova stranka in sicer Hrvatska seljaška, ki se doslej še ni udeleževala v naši aktivni politiki. Napoveduje se nekaka koncentracija, ki naj pokaže nekaj več. Neoficijelne vesti nam obljubljajo zopet bivši Behmenov načrt. Ta načrt je sicer za nas precej zadovoljiv, ker je bil izdelan z našo organizacijo, vendar pa moramo pri današnjih razmerah le misliti, da smo z zakonom še vedno negotovi.

Ko bo sestavljena nova vlada, najsi bo ta ali ona, bo šla najprej na počitnice in pred jesenjo nam ni pričakovati delavnega parlamenta. Po programu nove vlade bomo videli.

Vendar pa imamo že preveč skušenj. Nikogar še nismo izvolili, da bi se resnično zavzel za nas. Pač pa vsi obljubujejo. Iz moralnega stališča seveda invalidom ne more nihče odrekati pomoči ali zaštite. Toda ne vemo, kje je tista vrzel, ki zabrani takim, kateri imajo resno voljo pomagati invalidom in rešiti njihovo vprašanje, vsako delovanje.

Naj bo vendar eden toliko naklonjen, da bi vsaj to povedal.

Invalidi si hočemo dotičnega zapomniti.

Da bi vlada ne mogla sprejeti enega zakona je iluzorno. Zakaj pa je bilo sprejetih že toliko drugih? Zakaj je bil lahko sprejet zakon o invalidskem davku in o njegovih povišicah?

Da bi iz finančnega stališča ne bilo mogoče rešiti invalidskega vprašanja je direktno smešno.

Saj so to storile slabše stoječe države.

Poglejmo Avstrijo. Tamkaj celo regulirajo invalidske doklade po draginskih razmerah.

Pri nas pa je čisto kaj drugega.

Tu vlada strašno grda namera z vojnimi žrtvami in sicer taka kakršne ne bi smelo biti v državi herojev.

Ako stavimo pred jasnost naše specialne preglede in današnje pokojninsko vprašanje, nas bo pomiloval cel svet.

Toraj ako motrimo današnjo situacijo, moramo uvideti, da nam invalidskega zakona in rešitve našega vprašanja v doglednem času še ni pričakovati.

Zato se moramo pripravljati in usmeriti svojo invalidsko politiko v pravem smislu.

Vse smo že poskusili, mogoče pa da bomo kmalu le pravo zadeli. Nas je preko 100.000 in ravno toliko je naših glasov.

To naj si zapomnijo tisti, ki se namenoma igrajo z našimi eksistencami.

IZ ORGANIZACIJE.

Objava. Vojni invalid Martin Malnarič iz Krupe št. 12 pošta Semič, srez Črnomelj, član podružnice v Črnomlju pogrša svojo člansko knjižico, ki mu je bila ukradena s suknjo vred. Knjižica ima člansko številko 1096, v njej je tudi letno uverjenje za polovično vožnjo št. 2483. Opozarjamo naše člane in javnost, da pazijo, da ne bi kdo izrabljaj ukradenih dokumentov. Dotičnega naj se takoj prime in javi žandarmeriji ter izvršnemu odboru v Ljubljani.

Nova uverjenja. Naši člani dobivajo sedaj nova invalidska uverjenja, katera izdaja ministrstvo za socialno politiko na podlagi izvida specialnih komisij. Oni, ki prejmejo tako uverjenja naj jih skrbno hranijo in ne izročijo nikomur. Prošnjam jih tudi ni treba prilagati, ker mora biti oblastem znano razmerje vsakega invalida. Pač pa lahko navajajo samo številke novih uverjenj.

Reduciranci. Izvršni odbor je razposlal že precej obvestil središnega odbora o izvidih specialne komisije. Posamezni člani, posebno po štajerskem so gotovo prejeli že naša navodila glede obnovitev. Vsak naj skrbno pripravi vse zahtevano in pošlje potom podružnice nazaj. Središni odbor bo izvršil akcijo za rešitev reducirancev slično kakor je storil za Srbijo. Posebno važno je, da ima kdo dokumente iz bivše vojaške službe, katere naj pošlje v sodno poverjenem prepisu. Ako pa ne, naj navede priče, ki bodo zmožne priseči. Pravzaprav bi morali poslati že zapisnike o zaprisegi, kar je pa pri nas nemogoče, ker se priče ne morejo zapriseči na poljubno zahtevo. Do sedaj je videti še zelo malo odgovorov na razposlane pozive. Par slučajev je celo prišlo z izjavami, da dotični ne morejo dokazati z ničemer. To je zelo opasno za dotične in znači, da bodo ostali najbrž reducirani.

Pristopanje k zadrugi. Vsak član lahko pristopi s poljubnim številom deležev. Podružnice lahko podpišejo tudi še same iz svojega poljubno števila deležev.

Podružnice in člani se prosijo, da pridno nabirajo člane zadruga tudi med neinvalidi. Posebno na imovitejše kroge naj se obračajo. Vsak naj podpiše pristopno izjavo, ki naj se glasi:

Pristopam k zadrugi »Vzajemna pomoč, posojilna in gospodarska zadruga v Ljubljani r. z. z o. z. in vplačam . . . deležev ter se podvržem vsem določbam pravil te zadruga«. Datum, podpis in natančni naslov.

Deleži po 50 Din, oziroma pri članih udruženja začasno tudi samo polovica po 25 Din, se pošiljajo zaenkrat že izvršnemu odboru. Razumljivo je, da imajo potem vsi dotični tudi pristop na občni zbor dne 2. avgusta t. l.

Podružnica v Celju pozivlja tem potom vse one člane članice, ki še niso izpolnili statistike in oddali slik, za nove članske knjižice, da to čimprej store, ker se bo vse tiste, ki navedenega ne bi izpolnili, moralo smatrati kot nečlane.

Nadalje se pozivlja tudi one, ki so slike že oddali, da se zgledajo v svrhu prevzema istih.

Iz mariborske podružnice. Na prošnjo podružniškega odbora, je dovolila Lenarska autoprometna družba članom udruženja na znižano vožnjo (polovično) a to edinole, če se izkažejo z pravilno člansko legitimacijo ozir. knjižico.

Lekarna pri Sv. Arehu in Magdalenska lekarna v Mariboru, nudita članom udruženja pdi nakupu medikamentov 30odstotni popust.

Na Fali so potegnili iz Drave, 47 letnega Romana Lederer. Kako in kje se je vtopil, se ne ve. Pri vtopljencu so našli razne listine in 100.— Din. Lederer je bil 70odstotni vojni invalid, manjkala mu je desna noga. Pokopan je bil v soboto 11. t. m. v Selnici ob Dravi. Ponesrečeni Lederer je bil član mariborske podružnice.

Podružnica v Ljubljani javlja, da se oddasta takoj trafiki v Ljubljani, Stari trg št. 17 in trafika p. Domžale Stob št. 4.

Reflektanti, ki razpolagajo z lokali in primernim kapitalom, naj se zglase tekom 8 dni v društveni pisarni. — Odbor.

Za tiskovni sklad je darovala podružnica Kamnik Din 50.—.

Čitajte stanovsko glasilo!
Pridobivajte naročnikov!

Odgovorni urednik: Peček Janez.
Tisk tiskarne Makso Hrovatin, Ljubljana.